

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
AT NEWS-STANDS & A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

PIRKITE
LIETUVOS PASKOLOS
BONUS

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 3 CENTAI
PRICE 3 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PIRMADIENIS, SPALIS, (OCTOBER) 25 D., 1920 M.

CITY EDITION

METAL-VOL. V. No. 251

Lenkai Lietuvoje Turi 40,000 Kareivių

Kaune Bijomasi, Kad Lenkai Nepagrobty Klaipėdos

Prancūzija Atsisako prieš Lenkus Veikti Vilniaus Klausime

LENKAI KESINASI PAIMTI KLAIPĖDA.

Kaunas, Spal. 21 (suvešinta).—Lietuva apimta baimės dėl veikimo Lenkų karuomenės, kuriai vadovauja Vilniaus uzurpatorius gen. Zeligowski.

Kas valanda čia paskleidžiami gandai, jog Lenkai pasikeitinę paimti Klaipėdą, buvusį rytinės Prūsijos lietuvišką uostą, kurs šandie yra Prancūzų žinyboje.

Sulig gautų žinių, gen. Zeligowski Vilniuje ir apylinkėse turi apie 40,000 kariuomenės. Ir jei Lenkai turės užtektinai karo medžiagos, čia nuomoniamama, jie puls prieš Lietuvius.

VILNIAUS KLAUSIMAS PAVESTAS TAUTŲ SAJUNGAI.

Paryžius, Spal. 25.—I paskutinę Lenkų notą Vilniaus klausime Prancūzijos vyriausybė nusprendė neatsakyti. Nes Vilnius jai nedaug tepeina.

Tą klausimą galutinai apspręsti Prancūzai pavedė Tautų Sąjungai. Pastaroji pasakys kaip ir kam turės prigulėti Vilnius.

Kaip šandie Tautų Sąjungos taryba Brusselyj aptars Vilniaus klausimą ir išklaitys Lenkų pasiaiškinimų, kokiais tikslais jie užgrobė Lietuvos sostinę ir kodėl veda karą prieš Lietuvius pačioje Lietuvoje.

LIETUVA "APDOVANOJAMA" AUTONOMIJA.

Ryga, Spal. 25.—Čia pakelta nepaprasta sensacija, kuomet pranešta, kad gen. Wrangelio valdžios atstovai su Latvijos pirmininku Ulman ir kitais ministrais čia neseniai atlaikę svarbią slaptą konferenciją ir padarę slaptą sutartį.

Pranešime pasakytas, kad Rusai su Latviais sutarę bendrai veikti su tikslu sugriauti bolševikų valdžią Rusijoje.

Svarbesnieji sutarimo posmai tai tie, kad nepriklausomybė busianti duota tikrai Lenkijai ir Latvijai. Gi Lietuva, Estija ir Ukrainija gausiančios "autonomiją" ir busiančios kaipo neatskiriamos Rusijos dalys.

Apie tą slaptą Rusų-Latvių sutartį dokumentai atrastj pas grafą Palem, Latvi, kuomet tasai keliavo Vokietijon.

TALKININKŲ NESUTIKIMAI GALI PAKELTI NAUJĄ KARĄ.

Paryžius, Spal. 25.—"Jei talkininkų rivalizacija ir toliau tęsis, Europa bus intranskta kito didelio karo liepsnosna."

Taip sako August Gauvain pusoficialiam laikraštyj Journal Debats, rašydamas apie Fiume, Vilnių ir Carinthia.

Jis sako, Italų insurgentų kuopa užgrobė miestą Fiume. Talkininkai galėjo miestą atvaduoti ir Italus praginti. To nepadarė dėl rivalizacijos. Nes vieni iš jų priešinosi tam užgrobitumui, kiti prielankiauja, tikėdamies iš to sau naudos.

To Italų užgrobitimo priemonę pavartojo Lenkai. Šitie užgrobė Vilnių. Ir šitam atsitikime nieko rimta neveikiam. Atidedama tolesniems laikams.

Pagalians Jugoslavai užgrobė Carinthia. Ir čia tas pat.

TALKININKAI MEGINA SUTAİKINTI TURKUS.

Pamatė, jog spēkomis nieko negalima laimėti.

Konstantinopolis, Spal. 24.—Sulig žinių iš pasitikimų versmų, talkininkai atmainė savo plenus pavartoti Graikų karuomenę prieš Turkus nacionalistus su tikslu juos sukluptyti ir priversti paklusnuman.

Vietoje to, talkininkai nusprendė pasidarbuoti Turkus nacionalistus sutaikinti su sultano valdžia ir paskui pasinaudoti iš Turkijos.

Išitikinta, jog Turkus nacionalistus pamušti nelengvas ir gal negalimas daiktas. Nes tie jungiasi su Rusų bolševikais. Gi jei pavyktų juos patraukti atgal prie sultano, Rusų bolševikai Turkuose netektų intakos.

Kelias Angoron.

Didysis veziras Damad Ferid paša, kurs buvo aiškus Anglų šalininkas, rezignavo su visu kabinetu. Šandie tad darbuojamasi sudaryti kabineta toki, kurs prielankiai atsinestų j nacionalistus ir būtų palankus su jais taikinties.

Sakoma, jog talkininkų komisija šių savaitė iš čia iškeliu Angoron ir mėgins užmegsti tarybas su nacionalistų valdžia.

Čia apturėta žinių, kad Turkai nacionalistai paėmė nuo Armėnų tvirtovę Kars. Apie tą įvykų faktą praneša ir patys Armėnai.

VYRIAUSYBĖ TARIASI SU STREIKININKŲ ATSTOVAIS.

Geležinkeliniai atidėjo streiką.

Londonas, Spal. 25.—Vyriausybė jau kelinta diena veda tarybas su streikuojančių anglekasių atstovais. Nuomoniamama, jog, matyt, streikas pasibaigs darbininkų laimėjimu.

Geležinkeliniai organizacijos streikas atidėtas tolesniai. Geležinkeliniai vadai sako, jog tuojaus pakeltas streikas reikštų suardymą vedamų tarybų anglekasių su vyriausybe.

GALI IMTĮ, KIEK IMA.

Springfield, Ill., Spal. 25.—Augščiausias Illinois valstijos teismas prielankiai atsinešė j Chicagos viršutinių geležinkelinų kompaniją, kuri ima brangiau nuo žmonių už važinėjimą. Kaip viešosios naudos komisija nutarė, taip turi ir pasilikiti.

BRANGIAI ATSIĖS RINKIMAI.

Washington, Spal. 25.—Čia apskaitoma, jog šmet prezidentecijaliai rinkimai įvairioms politikinėms partijoms ateisį apie šimtą milijonų dolierių.

NAUJAUSIOS ŽINIOS.

Atėnai.—Sergantis karalius Aleksandras labai blogas. Sakoma, kad vargiai jis pasveiksias.

Londonas.—Corko lordas majoras McSwiney visas laikas guli be žado. Maža pagelba ir su priverstinuoju maitinimu.

Varšava.—Lenkų seimas ratifikavo padarytą su bolševikais armistiejos sutartį.

Washington.—Čia oficialėse sferose sakoma, jog bolševikų valdžia Rusijoje palengva griūva ir po jų turės sekti Suvienytosios Rusijos Valstijos.

ILLINOIS DARBAS PRIEŠINASI JAPONŲ ATEIVIJAI.

Galesburg, Ill., Spal. 25.—Illinois valstijos darbo federacija čia pabaigė suvažiavimą. Tarp kitko padaryta rezoliucija, kurią pasipriešinama Japonų ateivystei šion šalin.

SU VIENA DIENA 7860 ATEIVIŲ.

New York, Spal. 25.—Praeitą šeštadienį iš Europos čia atplaukė net 7 pasażieriniai garlaiviai su 11,285 keliauninkais, iš kurių 7,860 yra ateivių.

TAUTŲ SAJUNGA REIKALINGA \$4,800,000.

Brusselis, Spal. 25.—Tautų Sąjungos taryba čia patvirtino sau biudžetą 1921 metams. Sąjunga bus reikalinga \$4,800,000. Tasai biudžetas bus paduotas abelnajam Sąjungos susirinkime mieste Geneva.

NEPAVYKO BOLŠEVIKAMS.

Madridas, Spal. 25.—Tikrai susekta, jog pastarasis geležinkelinų streikas Portugalijoje—tai bolševikų buvo noras paimti savo rankosna šalies valdymą. Bet nepavyko.

THINGS THAT NEVER HAPPEN

NEKUOMET TAIP NĖRA.

Suprantama, su mielu noru! Bet ar Tamsta esi įsitikinęs, kad Tamstai užteks penkiolikos dolierių?

LENKAI NORI PASISAVINTI DANZIGĄ.

Bet bijosi Vokiečių civilių gyventojų.

Paryžius, Spal. 25.—Versailleso taikos sutarties galutinas patvarkymas trukdomas. Šiuo kartu tai daro Lenkai. Sulig jos sutarties, Danzigo uostas turi but liuosas ir prieinamas visoms šalims. Tuo tikslu padarytas patvarkymas.

Spalių 23 d. ambasadorių taryba buvo pasirengusi turėti posėdį su tikslu patvirtinti parašais tą patvarkymą. Reikalingas buvo ir Lenkų atstovo parašas.

Atsisako pasirašyti.

Bet tą pačią dieną Lenkų atstovas Paderewski patelefono iš Varšavos, jog Lenkija atsisako pasirašyti. Nes nesutinka su laisvoju uostu. Lenkija nori, kad Danzigas jai vienai pilnai būtų pavestas. Nes tai, girdi, lenkiškas miestas.

Tuo budu ir sutrukdytas išnaujo Danzigo apsprendimas.

Lenkai tvirtina, kada prezidentas Wilsonas kituomet jiems buvęs pažadėjęs pavesti Danzigą.

Bijosi Vokiečių.

Lenkai gal senai būtų užgrobę miestą. Bet kad Danzigo gyventojai su tuo nesutinka. Matyt, jie perdaug "lenkiški," jei priešinosi įsileisti Lenkų valdžią.

Lenkams, be to, norėtusi su Danzigu padaryti taip, kaip jie yra padarę su Vilniumi. Bet bijomasi Danzigo gyventojų, kurie pasirengę pakelti karą prieš Lenkus, jei tie drįstų lysti, kur jiems nereikia.

AIRIJOS VILTIS TAUTŲ SAJUNGOJE.

New York, Spal. 25.—Atsirado žmonių, kurie Amerikos Airiams pataria paremti demokratų partijos kandidata j šalies prezidentus. Nes, sako, kuomet prezidentu bus išrinktas demokratas, jis Airijos klausimą paduos apspręsti Tautų Sąjungai.

Cicero's Manifestacija

Ciceriečiai, sutarę protestuoti prieš Lenkų imperijalizmą puikiai prie to prisirengė. Jie siuntė straipsnius j laikraščius, jie išmėtė kelis tukstantus lapų visame savo mieste. Lenkai susirupino Lietuvii upo pakilimu ir panorojo sutrukdyti vaikščiojimą gatvėse.

Apie 1 val. po pietų j Lietuvii klėboniją atėjo puikiai pasirengęs miesto policijos viršininkas ir išreiškė baime, kad mieste gali kilti riaušii. Lietuviai atsakė j nekelsi. "Bet jus nešite parašus sukeliančius kitų gyventojų apmaudą."

Kun. Vaičiūnas atsakė, kad parašai nei vieno žmogaus užgauna; jie tik išreiškia pagarbą Amerikai, laisvės norą Lietuvai ir pasibjaurėjimą imperijalistais, slėgiančiais svetimas tautas. Policijos viršininkas nerado parašuose nieko bloga ir išvažiavo.

Po kiek laiko atėjo du policijantu ir sakėsi turį įsakymą sustabdyti Lietuvii parodavimą. Rengėjai parodė raštų išduotą leidimą ir reikalavo iš policijantu, kad parodytų raštą atsakančį j. Policijantai parodė raštą neturintį nieko bendra su Lietuviais ir jų parodavimu. Budamas seržantas policijantas įsakė dviem policijantom Lietuviam nebepadalyvauti parodavime.

Tuom tarpu du rengėjai parvažiavo nuo miesto viršininko ir pasakė, kad seržantas neturėjo teisės daryti kliučii. Tada seržantas atsitraukė ir ėmė tekinas bėgti nuo juosiusios minios. Ji jį palydėjo pajuočiančiais šauksmais. Tas policijos seržantas buvo Lenkas. Ciceros Lietuviai jam išreiškia savo nepasitikėjimą.

Apie 2 val. po pietų oras pasidarė gražus ir maršavimas prasidėjo. Pradžioje ėjo pulkas baltai pasirengusių mergaičių, paskui vaikų būrys su Amerikos spalvomis, paskui gyva trispalvė Lietuvos vėliava iš mokyklos vaikučių, paskui draugijos su savo vėliavomis. Visą parodavimą lydėjo dvi muzikantų orkestras.

Apėjusi lietuviškąją miestą dalį manifestacija sugrįžo prie Sv. Antano bažnyčios. Negalima buvo nei mintyti sueiti j svetainę, nes ir kieme žmonės kę tik tilpo. Keli šimtai stovėjo ant šaligatvio.

Kiemi buvo puikiai papuoštas platus teltas, apjuostas Amerikos Laisvės Varpo pavėkslais. Čia suėjo didelis choras p. Pociaus vedamas.

Orkestrom gražiai pagrojus vėliavoms bestovint eilėje, prasidėjo Amerikos ir Lietuvos himnai. Paskui gražiai, aiškiai ir garsiai kun. Vaičiūnas pasakė anglišką ir lietuvišką prakalbas. Minia daug sykių plojo. Po jo kalbėjo kareivis J. Poška, aiškindamas reikalą kareivių ir civilių pasišventimo. Tuom tarpu rengėjai rinko aukas Lietuvai. Dolieriai ir penkinės krito j Lietuvos vėliavą mergaičių nešamą. P-nas J. Mockus perskaitė angliškai

rezoliuciją, p. Zdankus ję atkartojo lietuviškai. Čia jos nepaduodame, nes jos projektas jau tilpo "Drauge." Rezoliucija tapo vienbalsiai priimta ir minia smarkiai galingai susuko.

P-nas Račkus dar kalbėjo jog Lietuvii ir Lenkų karas yra ekonominis karas bežemių ukėninkų su dvarponiais. Jam pabaigus p. Pociaus vedamas choras padainavo "Čina gėsas nuo rubežiaus." Po to kun. Bučys pasakė, kad mes neturime leisti Lietuvai tapti verge, ir kad Amerika neužmiršo Lincolno dvasios.

Dar buvo dainų vieni gražesnių už kitas. Sudainavo Lietuvos himną, šukteleje grausmingą "valio," manifestantai išsiskirstė.

Aukų rinkėjai pagarsino, kad surinkta tukstantis penki šimtai du dolieriai. Manifestacijos programos vedėjas buvo p. Juozapas Mockus.

Jeigu visur Lietuviai būtų taip susiklausę kaip Ciceroje, tai butume didelė galybė. Nestebėtina, ji turi gerą vadą. Reporteris.

TAI BENT POLICIMONAS.

Naujas Melrose Park'o poliemonų viršininkas Barsena aną dieną tikrai paslymėjo. Ties Citizen's State banka jis pamatė stovintį intariamą automobilii, kuriam sėdėjo du žmogū. Automobilius neturėjo numerio.

Jis paklausė anų, kur yra automobilias numeris. Tiedu pasakė, jog pametusiu. Teičias jis išsitraukė savo ginklą ir abudu ponaičiu išvarė iš automobilias.

Abudu iškratė ir atrado revolverį. Ir pagaliaus pasirodė, jog automobilius pavogtas ir buvo norėta dar apilplėsti banką.

APVOGTA VAISIŲ KRAUTUVĖ.

Trys plešikai užpuolė ir apilplėšė vaisių krautuvę po num. 2614 Wallace gat. Sakoma, paėmė \$700.

Šitą sekmadienį Chicago nelaimėse su automobilias žmogū užmušta ir 10 kitų sužeista.

ORAS.

Chicago.—Šandie lietuvisų; rytoj debesuota ir kiama kokia nors atmaina.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertant nemažiau \$25,000 Sp buvo tokia sulig Merchants and Trust Co.: Anglijos sterlingų svarų Lietuvos 100 aukšinių Lenkijos 100 aukšinių Vokietijos 100 markių Prancūzijos už \$1.00 Italijos už \$1.00

Lietuvių Piliiečių Sąjunga.

Šeštadienį, 8 Spalio susidarė Lietuvių Piliiečių Sąjunga. Ji yra vienos partijos organizacija, nors labai rupina si ikalbėti savo bepartvyškumą neišmanantiems. Jos partvyškumą rodo jos valdybos sąstata: pp. Širvidas, Bagočius, Liutkauskas, Bagdžiu-nas ir Vitaitis. Ta organizacija, išdygo iš posėdžių būvusių New Yorke 6-8 Spalio. Į posėdžius buvo kviečiami ir krikščionys-demokratai, bet labai sumaningu būdu. "Draugui" užkvietimas atėjo 6 Spalio, kad 6 Spalio būtų New Yorke. Kadangi greičiausi lakstytuvai nenukrija į valandą daugiau 150 mailių, tai "Draugo" atstovas minėtame posėdžyje dalyvauti negalėjo.

Piliiečių Sąjunga yra keista dar kitais daigtais. Jos iždas yra "Valstybinis Amerikos Lietuvių Fondas." Šįmet tame Fonde pinigų yra ir bus neperdaugiau. Todel sutarta du trečdaliu visų inėigu skirti "Lietuvos Valstybės reikalams." Bet tai nereikia, kad visuomet taip bus. Statuto skyrius VI n. 9 sako: "Metiniuose Lietuvių Piliiečių Sąjungos susirinkimuose kasmet nutarima, kokia visų sąjungos inėigu dalis kitais metais privalo eiti Lietuvos Valstybės reikalams, kokia gali būti vartojama įvairiems Amerikoje gyvenančių Lietuvių reikalams ir kokia Lietuvių Piliiečių Sąjungos organizacijos reikalams."

Jeigu tat 1921 m. surinkimas sutars pavesi 90 nuosimėių "įvairiems Amerikoje gyvenančių Lietuvių reikalams," o 9 nuosimėius "Lietuvių Piliiečių Sąjungos organizacijos reikalams" ir 1 nuosimėių "Lietuvos Valstybės reikalams," tai bus viskas sulig "Statuto."

Organizacija su tokiais įstatais amžinų dienų nėra Lietuvos Valstybės įstaiga ir tos organizacijos fondas nėra Lietuvos Valstybės Fondas. Tai yra tik valstybinis šliekas ant partijinės meškerės.

Kad pritrunkus daugiau narių į "Piliiečių Sąjungą" tarp jos veikimo pamintėta: "prigelbėti jiems (piliiečiams) suradime užuodarbū, šelpia darbo netekusius ar dirbti negalinius delei svarbių priežasčių, palengvina visokiais būdais, kuomet jie nori grįžti savo tėvynėn ir suteikia pagelbą naujai atvažiavusiems, priveizi užsilikusį palikimų ir šiaip kokių išmokėjimų Lietuvių piliiečiams." (sk. III n. 4).

Trumpai sakant, bedarbiams Sąjunga duos arba darbą, arba pragyvenimą. Ne-gi gali būti gražesnio pažadėjimo. Kaip bus su išpildymu, tai rodys, jog tų skaitlingos karuomenės reikalingos palaikyti tvarką pasaulyje. Rasi, paduos kitokių pasiteisinimų.

Bet tuomet jau bus aišku, kad talkininkai nenori skirties su militarizmu, tik nori mažesniuosiu už save patvarkyti.

Suprantamas daiktas, tuomet Tautų Sąjunga skaitysis jiems tik įrankiu ir iš to išeis tik viena parodija. Kad taip, tad visos mažosios viešpatijos iš Sąjungos išstos ir Sąjunga nesiskaitys Tautų Sąjunga, bet Didžiulių ir Galingųjų viešpatijų jungas pajungti mažesniais tautas.

Indomu, ką talkininkai atsakys į Skandinavijos viešpatijų reikalavimą.

pamatysime po kelių metų. Jeigu Sąjunga tą savo įstatų posmą imtų ištikrųjų, tai ji negalėtų nei vieno cento pasiusti į Lietuvos Valstybės iždą. Tai-gi visas didelis rašymas apie Valstybinį iždą yra taip kaip mes spėjome pirm poros savaitių — didelis kuku, kuriame valstybės yra tiek, kiek gyvos vištos kūne plieno. Tai yra veikiaus sumanymas labdaringos draugijos negu valstybinio iždo.

Labdarybė yra geras daigtas, kuomet ji yra daroma gerai. Bet tada jos nereikia jungti su politika. Tuomet tarp politiški Sąjungos uždaviniai yra aiškiai pamintėti skyriuje II n. 3, kur pasakya: "Sąjunga tur savo tikslu rupintis Amerikos Lietuvių, kaipo Lietuvos piliiečių reikalais ir remti Lietuvos Valstybę. Kad politiškus tikslus geriau pasiektų visa Sąjunga yra pavadama Lietuvos Atstovybei Amerikoje." T. Fondas pats visai nevedė politikos ir nesikišo į ją. Jis tiktai finansuodavo Lietuvos Respublikai reikalingus daigtus, kaip ana Informacijos Biurą Šveicarijoje, Lietuvos atstovybę Paryžiuje, Boyer'o biurą Amerikoje, karo reikmenų siuntimą iš La Rochelle į Lietuvą. Tas atsargus labdarybės sujungimas ištolo su politika užkenkė Tautos Fondui. Begriaudama ji "Piliiečių Sąjunga" šimteriopai daugiau nori labdarybę pavergti po politika. Iš to negali išeiti gero nei trupučio.

Sąjunga dar žada savo nariams parupinti laikraščių ir šiaip raštų. Žinia kokius laikraščius ji siuntinė. P-nas Bagočius per ją praplatus savo "Keleivį", o p. Širvidas "Sandarą". Valdybos kandidatas yra p. Štrimitaitis. Tam artymesnė yra "Tėvynė". Valdybos nariai yra socialiaudininkiškos arba tautininkiškai liberališkos pakraipos. Tokiu būdu Sąjunga turi tikrą tikslą praplauti laikraščius, kuriems galėtų sektis geriaus.

Tos Sąjungos varde pridėta žodis "piliiečių". Jei ji būtų Lietuvių Amerikos piliiečių Sąjunga, tai galėtų turėti tikslą panaudoti Lietuvių šios šalies piliiečių balsus taip, kad ir Amerikos renkameji valdininkai mus gerbtų kaipo organizuotą jėgą. Bet Sąjungos įstatai apie tai kaip tik nekalba. Ji žada "rupintis Amerikos Lietuvių, kaipo Lietuvos piliiečių reikalais". Bet Amerikoje esantieji Lietuviai negali panaudoti savo piliiečių politiškių teisių Lietuvoje.

Todel IV skyriuje n. 5 pasakya, kad "prie Sąjungos gali prigulėti ir Amerikos Lietuviai, kurie jau yra pastoję Amerikos piliiečiais. Kitų Valsitybių piliiečiai ir pilietės gali prigulėti prie L. P. S." Tas valsitybių ir piliiečių supainiojimas parodo, kad politiškieji Sąjungos tikslai, mažai kalbant, yra labai neaiškūs. Jei įstatai būtų raše pšiau pralavinči žmonės, tai būtų galima sakyti, kad tas politiška, labdariskai pramoniškas šūpinys pasidarė iš raštininkų nesamones. Bet yra aiškios žinios, kad įstatai raše gerai mokslus išję asmenys. Jiems šūpinys susidaryti galėjo tik tai jiems norint.

Todel mes priversti esame mintyti, kad visuose įstatuose yra svarbūs tik trys įstatai, butent num. 6, 7 ir 9. Pir-

muose pasakya, koki bus mokesčiai, paskutiniame pažymėta, kad metinis suvažiavimas paskirstys kokiems reikalams kiek turi būti svar-tota.

Advokatams yra naudinga prigulėti prie šios Sąjungos, nes jie paprastai "priveizi užsilikusį palikimų ir šiaip kokių išmokėjimų Lietuvos piliiečiams." Jeigu Sąjunga turėtų daug narių, tai advokatai turėtų daug progos pasidaruoti. Įstatuose nepasakya, kad tas pasidaravimas bus dovanai. Tuos įstatai raše praktiški žmonės.

Trumpai suvedant mus mintis apie Lietuvių Piliiečių Sąjungą matome, kad ji yra:

1. Liberalų-tautininkų organizacija su priemaiša socialiaudininkų.
2. Kad joje dalis skiriama Lietuvos iždai yra labai nepastovi ir be lauzymo įstatų gali būti suvesta į nieko nereikšiantį mažmožį.
3. Kad iš politiški, labdariskų ir visuomeniški uždavinių padarytas kratynys, panaikinantis visokį darbo aiškumą.
4. Kad Valstybinio iždo vardas duodamas Sąjungos iždai yra be reikšmės.
5. Kad įstatai ir valdybos sąstata duoda progos platinti vienos partijos spauzdi-nius ir vienos profesijos žmoniems palengvina gauti klientų.

AUKOS VELIUONAI.

(Pabaiga iš vak. num.)

Pastarojo karo audra padarė Veliunos bažnyčiai daug žalos. Vokiečiams per Nemuną besišaudant, nuneštas bažnyčios stogas, skliautas pramuštas, visa bažnyčia ir bokštas labai apdaužyti; nuo sprogusių vidų bažnyčios granatų sugriuvo seni altoriai, visi langai išbryėjo. Veliuoniškiai parapijiečiai, nors patys suvargę, nes pusė parapijos buvo nudėginta, žmonės gyveno rūsyste ir urvuose, bet smetė kiek reikėjo tam sykini aplopyti bažnyčios skyles, langams dėti, bet iki galutinam bažnyčios remontui dar daug ko trūksta.

O juk Veliunos bažnyčiai, draug su žemaičių vyskupija, ateinančiais metais sueina 500 metinės sukaktuvės jų įkurimo. Kadangi Veliunos bažnyčia priklauso prie retų ir seniausių paminklų krikščionybės ir žemaičių vyskupijos įkurimo Lietuvoje, todel Veliunos Bažnyčios atnaujinimas, palaikant jos visas senobės liekanas, turėtų rūpėti visiems Lietuviams katalikams. Prie Lietuvos katalikiškos visuomenės šiūomi ir drjsta kreipties Veliunos klebonas su savo parapijiečiais, meldamas, kad kas kiek gali savo aukomis padėtų užbaigti mums visiems brangios bažnyčios remontą. Veliunos Bažnyčia savo jubilėjuje atnaujinta ir sustiprinta pasilikis draug pūkišiau atmintuvu atgimusios Lietuvos Valstybės.

Veliunos Bažnyčios atnaujinimo jubilėjinis komitetas: kun. Vladislovas Polonakis, Pranciškus Mikėlevičius, Juozapas Aleksa, Konstantas Liutkauskas.

Geraširdžių aukas priima: Veliunos klebonas (paštas vietoje). Kauno apskrities. ("Laisvė" No. 164.)

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS

Todel mes priversti esame mintyti, kad visuose įstatuose yra svarbūs tik trys įstatai, butent num. 6, 7 ir 9. Pir-

Didelis Gramafonų Išpardavimas

Turime daugybę gramafonų, katruos reikia tuoj parduoti neleidžiant 35% (procentą) ir daugybę rekordų po 65c. Gramofonai geriausių išdirbysčių, garantuoti ant 10 metų.

Užlaikome geriausius Brunswick Columbia ir Victoro Gramafonus, katrus parduodame už žemiausias marketo kainas už cash ir ant lengvų išmokėjimų.

Didelis pasirinkimas įvairiausių rekordų, Ruskių, Polskių, Angliškų, Italijoniškų ir t. t. Kataliogas knygu, rekordų, gramofonų, prisiumčiam kiekvienam dykai.

Nauji Lietuviški Rekordai. Kaina po \$1 vienas.

- Indainavo M. Petruskas.
4415 Piemenėlis ir Pavasaris.
4474 Mielasirdystė. Vai verčia lauzo.
4272 Spragily daina. Strazdėlis.
3540 Ant Kalno Karaliai Stubavo. Sia Naktelė.
2358 Darbininkų Marselis. Sukelkime Kovą.
2356 Lietuva Tėvynė Musų. Tiklai Nemunėlis Teko.
2392 Sveiki Broliai Dalininkai. Ko Liudyt Svetelai.
4362 Pasakyk Mano Mielas Krašte. Indainavo Butėnas.
Komiški Rekordai.
4716 Laiškais Nuo Barbutės. Derybos.
4535 Jaunavedžio Pasiskundimas. Pas Tardytoją.
4475 Girtuoklio Metavonė Pasakos Stebuklai.
4237 Jonas Smikis. Maušo Kelionė.
4099 Jaunystės Atsiminimas. Referatas apie Nosis.
2343 Ant Vienos Galvos. Zuzau Maršas.
1248 Velnias Ne Boba. 2 daly.
Ivairūs Rekordai.
1247 O Kur Buvai Dėduk Mano. Ungarų Sokis.
3291 Plaukia Sau Laivelis. Lopšinė.
3191 Ant Marių Krantelio. Vaidlavau Dieną. Choras.
2225 Eimu Per Dvarėlį. Gaila Tėvynės.
4647 Mergelė Tu Mano Mielė. Kur tu eimi.
4536 Pavasario Dainos. Pakol Jaunas tai Linkamas.
4717 Virbalių Polka. Sesutės Valcas.
4333 Kas Subatos Vakara. Jan Saulutė Leidžias.
4181 Alvisto Ežero Bangos. Pilviškių Valcas.
2902 Krokoviakas. Ant Armonikų.
3417 Padespanas.
4166 Rusijos Liuosybės Maršas.
2998 Venecijos Mėnulis. Baloboo. Fox trof.
2883 Afganestas. Mahomem. Fox trot.
3834 Lola Sokis Ant armonikos.
2903 Bostono Maršas. Karvedžio Maršas.
Mažiaus kaip 6 rekordus kitur nesuncinamė už prisuntimą mes apmokame.

JUOZAS F. BUDRIK,

3343 South Halsted Street, Chicago, Illinois.

Reikalavju tarnaitės į klebonija. Atsišaukite tiktai per laišką ant sekancio antrašo:
R. Tarnaitė.
c-o Draugas Publ. Co.
2344 So. Oakley Ave. Chicago.

RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS.

Beveik uždya, 3 smoty Parlor Setas Phonografas. Divomai. Valgomioje kambaryje miegamojoje kambaryje rakandai taip geri kaip nauji.
Atsišaukite
5221 Michigan Ave 1st Apt.

TIKRAS PAAUKAVIMAS.

Puikiausioj apieliktėj netoli Logan Square. Naujas mūrinis namas pastatytas pagal naujausias ir puikiasios mados 7 pūkus flatal 5 ir 6 kambary, gasas, Elektra ir maudy-nės Garų apšildomas. Cemento sklepas, ir veltausios mados stogas ir pastogės ugnivietė knygom šepos, ir megiamieji porčiai. Visur kietmedis, didoti mūriniai porčiai pūkus apšildomas lotas didumo 32x125 pėdos. pūkus garages parsiūdoda už mažiausia kaina. Nepraleiskit šios progos. Pasimatikite su savininku
JOHN A. WALUIS
1648 N. Gerard St. Netoli North Ave. Chicago. Top Flata

VAKARINĖ MOKYKLA

Lietv. kalbos, rašymo, aritmetikos, anglių kalbos ir t. t. Seredis ir Pėnyčios vak. 7:30 iki 9:30 Dievo Apveizdos Parap. Mokyklos kambarys, ant 18-tos gatvės.

A. PETRATIS S. FABIJONAS
A. PETRATIS & CO.
Mortgage Bank
REAL ESTATE-INSURANCE
European American Bureau
Sluocia Pinigus, Parduoda
Laisvokortes
NOTARIUSAS
809 W. 35th St. Chicago, Ill.
Telephone Boulevard 411

DR. C. K. KLIUGA
DENTISTAS
1739 So. Halsted Street
Chicago, Ill.
Valand.: 9-12 ryta, 2-9 vak.

Dr. P. P. ZALLYS
Lietuvius Dentistas
10801 So. Michigan Avenue
Roseland, Ill.
VALANDOS: 9 ryto iki 9 vakare.
Tel. Pullman 342 ir 3180.

DR. S. BIEZIS.
LIETUVIS GYDYTOJAS
IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Tel. Canal 6222
Res. 3114 W. 42nd Street
Tel. McKinley 4988

Saugok akių rogojimą

Kada kankines dėl galvos skaudėjimo, kada regėjimas silnsta skaitant, siuvant ar tolyn šturint — tai reiškia, jos privalote kreipties į mane klausyti patarimo dėl jusų akių; mano 20 metų patyrimas suteiks jums geriausį patarnavimą dėl Akių, Ausų, Nosies ir Gerklės Ligos gydoma specialiste, W. F. MONCRUFF, M. D.

JOHN J. SMETANA,
AKIŲ SPECIJALISTAS
1801 S. Ashland Ave., Chicago.
kertė 18tos gatvės; 3-čios lubos
Kambarys 14-15-16-17.
Viršul PLATT'S aptiekos
Tėnykite mano parašą.
Valandos: Nuo 10 ryto iki 9 vak. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 13 d.

Resid. 1130 Independence Blvd.
Telefonas Van Buren 294

DR. A. A. ROTH,
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų
Vaikų ir visų chroniškų ligų
VALANDOS: 10-11 ryto 2-3 po pietų, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 p. d.
Ofisas 3334 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Brover 9593

KORONA

FERRATED BITTER
WINE

Patikimas tonikas bitter wine ir atitaisantis ir atnaujinantis sveikatą ir duodantis tvirtybę.

Jis turi savyje 18 nuošimėių Alkoolinio Port Wine vaistinių kombinacijų įvairių labai sveikatingų dalių. Reikalauk Drugštoriuose arba rašyk:

B. R. KOZLOWSKI
Laboratories
4755 So. Loomis Str.
Chicago, Ill.

DR. CHARLES SEGAL

Perkėte savo ofisą po num.
4729 So. Ashland Avenue
Specialistas
DZIOVŲ, MOTERŲ ir VYRU LIGU
Valandos nuo 10 iki 12 išryto; nuo 2 iki 5 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vakare. Nedėliomis 10 iki 11.
Telefonas Drexel 2880

J. P. WAITCHES

ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
Val. Vakarais 7 iki 9.
Nedėliomis 11 iki 1.
4509 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Phone Yards 1053

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Serodomis nuo 4 lig 9 vakare
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės
Tel. Drover 7042

DR. C. KASPUTIS

DENTISTAS
3331 South Halsted Street
Valandos: 9-12 A. M.
1-5; 7-8 P. M.

S. D. LACHAWICZ

LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauju indoturvas kopijautas. Reikala meliūsi atsišaukti, o mano darbu busite užgundinti.
3214 W. 23rd Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 3199

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS
Ofisas Dėlmicestyj;
29 South La Salle Street
Kambarys 324
Telefonas: Central 6390
Vakarais, 812 W. 33rd St.
Telefonas: Yards 4681

DR. C. K. CHERRYS

Lietuvius Dentistas
2201 West 22nd & So. Leavitt Sts.
Chicago.
Tel. Canal 6222
Valandos 9:30 A. M. to 12 N.
1:00 P. M. to 8:00 P. M.

DR. G. M. GLASER

Praktikuoja 29 metal
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriškų, taipgi chro-niškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto iki 3 po pietų, nuo 6 iki 8 valanda vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet.
Telefonas Yards 687

LIETUVIAI AMERIKOJE.

DETROIT, MICH.

Pastaruoju laiku Detroito Lietuviai visomis įjėgomis sukruto darbuotis tėvynės, Lietuvos labui.

Spalio 10 d. Tautos Fondo 93 skyrius buvo surengęs prakalbas.

Pirmiausia kalbėjo ponias Banzienė. Ji karštai ragino visus stoti į darbą ir padėti vaduoti tėvynę. Antras kalbėjo p. J. Kasevičius. Jo kalba irgi buvo graži. Paskui kalbėjo p. A. Aleksis, kun. F. Kemėšis ir ant galo svečias, kun. Vilimas iš Paryžiaus. Žmonės, persiėmę tėvynės nelaimėmis, pasižadėjo apsidėti mokesčiais iki Lenkai bus Lietuvoj.

Vakaro vedėja buvo ponias P. Perminienė, skyrio pirmininkė.

Zemiau telpa surašas, kiek kas pasižadėjo kas mėnuo mokėti į Tautos Fondą:

- Kun. F. Kemėšis \$15.00
- Kun. J. Berėišis 5.00
- T. Zaulis 5.00
- R. Kundrotas 4.00
- P. Perminienė 5.00
- A. Šacikas 4.00
- P. Balkus 5.00

Po 2 dol.: V. Stulgaitis, A. Aleksis, F. Barkauskas, A. Buknis, P. Butkus, V. Markuza, D. Ragauskas, V. Stakaitis, K. Tvarkunas.

Po 1 dol.: V. Andruskevičius, V. Adomaitis, M. Butyavičius, P. Balčiūnas, J. Degulis, S. Srabelis, J. Grigalaukas, P. Kalybertas, K. Kermagis, U. Kermagienė, V. Miller, P. Naruševičia, M. Petrokienė, S. Ropolas, P. Sarkauskas, A. Sidaras, A. Janušis, J. Juškevičia, M. Varanaukas, Valiusis, P. Andrijauskas, J. Kaušis, P. Banionis.

Kai kurie jau užsimekoje už pusę metų.

Visiems aukotojams tariame ačiū.

Valdyba.

SHEBOYGAN, WIS.

Labdaringosios Sąjungos 16 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą Spalio 17 d., į kurį atsilankė skaitlingai narij.

Protokolas perėjo susirinkimo perskaitytas ir priimtas. Paskui eita prie naujų sumanymų.

Įnešta ir paremta surengti vakarą su programa. Tam tikslui išrinkta komisija iš keturių asmenų. Išrinkta taipgi atstovas į vietos Katalikiškų Draugijų Centrą, idant išvengtų nemalonumų.

Turi pažymėti, kad šiame susirinkime prisirašė šeši nariai.

Vietos Lietuviai labiau pradeda suprasti Labdarybės svarbą ir stoji labdaryų eilėna.

Tą pačią dieną Sv. Juozapo Draugijos buvo prakalbos su programa paminėti dvidešimt metų draugijos gyvavimo sukaktuvės. Kalbėjo gerb. kun. prof. P. Bučys.

Baigiant programą vakaro vedėjas p. T. Čižauskas priminė publikai apie padėtį mūsų našlaičių ir paragino susirinkusius paaukoti kas kiek gali jų labui. Kadangi vietos Lietuviai visados yra duosnys prakilniams ir naudingiems tikslams, tat ir šį kartą, padarius rinkliavą, suaukojo \$41.42.

P. Čižauskui už įnešimą ir visiems aukojusiems, vardan našlaičių, tariau padėkos žodžius.

T. Bartuška, prot. rašt.

WORCESTER, MASS.

Worcesterio Lietuviai labai laukė atvažiuojant J. M. vyskupo Spalio 12 d., t. y. Columbo dienoje. Vienok kitaip atsitiko, nes a. a. mūsų vyskupas mirė ir atvažiavimas liko neapribotas, kolei bus nuskirtas kitas vyskupas. Tat tą dieną L. Raudono Kryžiaus rem. sk. surengė prakalbas. Kalbėjo kun. Petraitis, L. R. Kr. Rem. Centro pirmininkas, kun. Švagždys ir kun. Milukas.

Pirmiausia kalbėjo kun. Švagždys. Jis apgailestavo, kad Lenkai užėmė Vilnių, vienok išreiškė viltį, kad anksčiau ar vėliau Lietuviai jį atsiims. Aiškino apie vargingą padėtį Lietuvos kareivių ir našlaičių. Ragino aukoti R. Kryžiu.

Po jo kalbėjo kun. Milukas. Jis pirmiausia padėkojo Worcesteriečiams už išrinkimą taip gero atstovo į Washingtoną, koku Lavo adv. A. Milleris. Toliau papasakojo daug naujų dalykų ir nurodė didžiausius Lietuvos priešus. Karštais bei jausmingais žodžiais labai sužadino publiką.

Jam pabaigus kalbėjo kun. Petraitis. Jis daugiausia kalbėjo R. Kryžiaus reikalais. Baigiant prakalbas, buvo duota keletas klausimų apie Tautos Fondą. Tie klausimai labai gerai buvo išaiškinti.

Nors žmonių buvo nedaug, vienok aukų surinko \$160 su viršum.

Koresp.

AMERIKIEČIŲ AUKOS LIETUVOS ŠAULIAMS.

Prisiūstos Lietuvos Misijai nuo Gruodžio 26, 1919, iki Rugsėjo 16, 1920.

- Gruod. 26 — Brooklyn, N. Y. \$142.94
- Gruod. 28 — Newark, N. J. 106.35
- Sausio 1 — Norwood, Mass. 63.00
- Sausio 1 — Cambridge, Mass. 102.00
- Sausio 2 — Montello, Mass. 66.00
- Sausio 12 — Baltimore, Md. 76.00
- Sausio 12 — Baltimore, Md. 286.00
- Sausio 16 — Wilkes Barre, Pa. (Per Noršką, Boston) 31.00
- Sausio 14 — Lawrence, Mass. (per Sekį) 58.50
- Sausio 22 — Rochester, N. Y. (per Žiemį) 50.00
- Sausio 24 — Newark, N. J. (per Masanduką) 46.75
- Sausio 29 — Melrose Park, Ill. (per Truską) 18.75
- Vas. 13 — Westfield, Mass. (per Zekonį) 50.00
- Vas. 13 — Northampton, Mass. (Zaleskevičius) 1.00
- Vas. 13 — Chicago, Ill. (Simušas) 5.00
- Vas. 13 — Kenosha, Wis. (Trakšelis) 26.50
- Vas. 13 — Trenton, N. J. (per Velivį) 35.00
- Vas. 20 — New Britain, Conn. (per Mikalaušką) 88.07
- Vas. 26 — Detroit, Mich. (per kun. Žilijų) 150.00
- Vas. 27 — Chicago, Ill. (Mr. & Mrs. Puleikai \$50 ir J. Jušką \$10.) 60.00
- Vas. 27 — Warrior Run, Pa. (per Sabalaušką) 10.00
- Kovo 1 — Brooklyn, N. Y. (per Budrį) 98.96

- Kovo 1 — Chicago, Ill. (per Gedminą) 16.00
- Kovo 1 — So. Chicago, Ill. (per Baltromonaitį) 22.25
- Kovo 1 — Aurora, Ill. (per Stanley Balt) 41.00
- Kovo 1 — Chicago, Ill. (per Viskantą) 31.12
- Kovo 1 — Newark, N. J. (per Akialį) 34.43
- Kovo 1 Chicago, Ill. (per J. Petkų) 287.54
- Kovo 2 — Westfield, Mass. (per Zekonį) 70.00
- Kovo 4 — Melrose Park, Ill. (per Jončą) 79.31
- Kovo 4 — Lewiston, Me. (per Ivaškiutę) 25.95
- Kovo 8 — Waukegan, Ill. (per K. Noršką) 40.21
- Kovo 8 — Rumford, Me. (per K. Noršką) 12.00
- Kovo 8 — New Haven, Conn. (per Zuri) 85.00
- Kovo 8 — Brooklyn, N. Y. (per Adomaitį) 19.00
- Kovo 11 — Batavia, Ill. (per Tarabildą) 29.58
- Kovo 11 — Cicero, Ill. (per Moečką) 68.50
- Kovo 11 — Racine, Wis. (per Lazdauską) 39.00
- Kovo 11 — Chicago, Ill. (per Gedminą) 6.00
- Kovo 22 — Ansonia, Conn. (per Čeplinską) 488.00
- Kovo 22 — Chicago, Ill. (per Karvelį) 14.00
- Kovo 22 — Chicago, Ill. (per Bacevičių) 128.00
- Kovo 22 — Amsterdam, N. Y. (per Stakną) 143.00
- Kovo 22 — Chicago, Ill. (per Juoz. Palekas) 5.00
- Kovo 22 — Chicago, Ill. (A. Kavulainaitė) 190
- Kovo 22 — Chicago, Ill. (per Kuzin) 40.25
- Kovo 29 — Brooklyn, N. Y. (per Simanavičių) 40.00
- Kovo 29 — Indiana Harbor, Ind. (per Cipares) 155.50
- Kovo 29 — Gary, Ind. (per Pazerą) 100.00
- Kovo 29 — Chicago, Ill. (per Viskantą) 300.50
- Baland. 8 — Chicago, Ill. (per Jovaišką) 130.45
- Baland. 8 — Chicago, Ill. (per Dargį) 232.00
- Baland. 8 — Scranton, Pa. (per Zivatą) 22.13
- Baland. 8 — Grand Rapids, Mich. (per Barštį) 52.89
- Baland. 8 — Bristol, Conn. (per Wisnieskį) 75.00
- Baland. 8 — Rockdale, Ill. (per Lukšą) 30.00
- Baland. 10 — Paterson, N. J. (per kun. Žilijų) 37.00
- Baland. 26 — Utica, N. Y. (per Rusšą) 12.81
- Baland. 26 — Schenectady, N. Y. (per Laurekį) 14.77
- Baland. 26 — Racine, Wis. (per Lazdauską) 51.50
- Baland. 26 — Hoosick Falls, N. Y. (per Rudaitį) 23.90
- Baland. 26 — Albany, N. Y. (per Lelą) 13.15
- Baland. 26 — Wauwatosa, Wis. (per Ginčuskas) 10.00
- Geguž. 1 — Brooklyn, N. Y. (Sv. Juoz. Draugija) 17.91
- Baland. 15 — Herkimer, N. Y. (per Davidovicz) 11.35
- Baland. 20 — Tamaqua, Pa. (per kun. Gudaitį) 300.00
- Geguž. 4 — Little Falls, N. Y. (per Bedračius) 20.00
- Geguž. 25 — New Amsterdam, N. Y. (per Stakną) 58.50
- Liepos 1 — Paterson, N. J. (per Strimaitiūtę) 10.00
- Liepos 1 — Bridgeport, Conn. (Ragiekas) 109.00
- Rugp. 19 — Baltimore, Md. (5-ta kp. Sandaros per Pečkį) 100.00
- Rugs. 13 — Bridgeport, Conn. (per Jeckevičių) 10.00
- Rugs. 16 — Chicago, Ill. (per Juoz. Vaitkus) 10.00
- Viso labo \$5,246.41
- Sulig pareitos savaitės laikraščiuose pagarsinimų, išsiųsta į Lietuvą 273,050 auksinių 5,026.00
- Lieka Misijoje Šaulių pinigų, šiaip suaukoti nuo pradžios atvažiavimo Misijos į Ameriką. Šauliai dėkoja už šią pagalbą Amerikiečiams. Prašo ir toliaus jiems

prigėbėti, ypač dabar, kada yra organizuojamas apginimas parubėžių prieš Lenkus. Pasitikime, kad Amerikos Lietuviai nepasiliks kurčiais Lietuvos Šaulių atsiliepinimui prašant paramos. Aukos prašome siųsti, ir tai skubiai siųsti, per Lietuvos Misiją. Jonas Žilijus, ižd.

A. + A. PETRAS BURNEIKA

Mirė 22 Spalio 1920, 4:15 po pietų, paėjo iš Kauno Gubern. Telsių Apskr. Tverių Parap. Pub. bėbių sodos.

Amerike išgyveno 29 metus prigulėjo prie D. L. K. Vytauto ir Susivienijimo L. R. K. 15 kuopos. Paliko nuliudime moteri Aleksandrą ir 2 sunus Petrą 7 metų Aleksandra 5 metų.

Laidotuvės bus panedėly Spalio 25 d. 1920 iš. šv. Jurgio bažnyčios į šv. Kazimiero kapines.

Kunas randasi po num. 3262 So. Halsted Str. nuosirdžiai kviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvese.

Nuliude moteris Aleksandra Burneikienė, Sunai Petras ir Aleksandra.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ.

Našlė moteris, arba mergina prie mažos šeimos. Pastovus ir lengvas darbas, geras mokeskis meldžiu tuoj atsiaukiti:

"Oremus" Chemical Laboratory 1718 S. Halsted St.

PUTKI FARMA

40 akrių be triobų Michigan Val. labai geroje vietoje. Galima pirkti ant išmokescio.

Francis Kibort Room 615 117 N. Dearborn St.

BEVEIK UZDYKA

Lotas ant Talman Ave. ir 66th St. Blokas nušv. Kazimiero Vieniulyne. Gatvės išlaidos ir užmoketos. Kaina tikrai \$400. Vertas \$800.00.

Francis Kibort Room 615 117 N. Dearborn St.

Ashland Jewelry Music Store

Specijales Columbia E 2 Grafonola su 12 rekordų \$126.50. Specijale C 2 Grafonola su 12 rekordų \$56.50. Cash ar ant išmokescio. Naujaisi lietuviški rekordai.

Didefiame pasirinkime aukstiniai laikrodžiai, deimantai, žiedai ir kiti aukstinai dalykai.

4537 So. Ashland Avenue Chicago, Ill.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, Inc.

S. S. "SUSQUEHANNA" Is New Yorko tiesiai į BREMEN ir DANZIG 17 Diena Lapkričio

Kambareliai į Bremen nuo \$185 iki \$210 į Danzig \$200 iki \$225 Trečia klasė į Bremen \$120 į Danzig \$130 Kares Taxat \$5

Atsiaukite į U. S. Mail Steamship Company Inc. H. CLAUSSENIUS & Co. Generale Vakarine Agentura 100 North La Salle Street, Chicago, Ill.

CUNARD LINIJA

S. S. SAXONIA Išplaukia Tiesiai į HAMBURGA Kambareliai \$180.00 Su \$5.00 Kares Taxu

Trečia klasė tiesiai į Hamburgą \$125.00 Trečia klasė tiesiai į Eitkunus per Hamburgą \$130.00 Su \$5.00 Kares Taxu

Atsiaukite į arčiausia CUNARD Agentą

PRANEŠIMAS

Dr. M. T. STRIKOLIS Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas Prickella ofisa į People's Teatras 1616 W. 47th St. Tel. Boul. 160 Valandos: 1 iki 8 po pietų, 6 iki 8 vak. Nedėl. 10 iki 12 ryte. Res. 2914 W. 43rd Street. Nuo ryto iki piet. Tel. McKinley 263

Dr. M. Stupnicki

3107 So. Morgan Street CHICAGO, ILLINOIS Telefonas Yards 5032

Valandos: — 8 iki 11 18 ryto: 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvys Gydytojas ir Chirurgas Ofisas 10900 So. Michigan Ave., Val. 10 iki 12 ryte; 2 iki 4 po piet. 6:30 iki 8:30 vakare. Residencija: 10538 Perry Ave., Tel. Pullman 342

Dr. A. L. Yuška

1900 S. Halsted Str. Tel Canal 2118

Valandos: 10 ryto iki 8 vakare Gyvenimas 2811 W. 43rd Str. Tel Prospect 3466.

Dr. P. Z. ZALATORIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas 1821 So. Halsted Street Valandos: 10 iki 12 ryto; 1 iki 4 po piet. 6 iki 9 vakare.

Phone Canal 257

DR. S. NAIKELIS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofisa ir Gyvenimo vieta 3252 South Halsted Street Ant viršaus Universal State Bank Valandos nuo 10 iki 12 ryte; nuo 2 iki 4 po pietų; nuo 7 iki 9 vak. Nedėliomis nuo 10 iki 2. Telefonas Yards 2544

Siuskite Pinigus į Lietuvą

Dabar kol kursas yra žemas. Mes persiunčiame pinigus per Lietuvos Pramonės ir Prekybos Banką — kurie išmoka pinigus greitai. Pardudame ir perkame Markes, Rublius ir kitų šalių pinigus pagal dienos kursą. Padarome visokius legališkus dokumentus ir patvirtiname pas Lietuvos Atstovybę Washingtone. Iš kitų miestų norėdami siųsti pinigus Lietuvon arba pirkite "cash" prisiųskite "Money Order" arba čekį musų vardu, ir mes gave tuojaus pasiųsyne pagal tos dienos kursa. Važiuojantiems Lietuvon parupiname pasportus ir laivakortės.

Lithuanian-American Commercial Bureau 117 North Dearborn Street Chicago, Ill. Room 615

Ofisas atdaras nuo 9 val. ligi 5 po pietų.

PRANEŠIMAS

MUSŲ DRAUGAMS!

Jogei nuo 1-mos dienos Lapkričio (Nov. 1920. Musu Ofisas bus perkeltas į nauja vietą.

Šiame naujame ofise mes galėsime, dar geriau ir teisingai patarnauti musu visiems draugams šiuose reikalinge: **Siuntime pinigų į Lietuvą. Parupiname pasportu. Pardavime laivakortę, į Lietuvą ir iš Lietuvos. Pirkime namu ir pardavime namu ir lotų. Apraudas (Insurance) nuo ugnies. Ir visos formose ir visais kitais reikalais kreipkitės pas**

ZOLP IR BARCUS

Senas Adresas 4547 S. Hermitage Ave. Chicago. Tel. Yards 145

KAPITALAS \$20,000 DOLIERIŲ

HOMESTEAD PHONOGRAPH & VIOLIN MFG. CO.

Ofisas 505 E. Eight Ave. Fabrikas 225 Sixth Ave. HOMESTEAD, PA.

Lietuviška susitvėrusi kompanija, del išdirbimo Gramafonu ir Smuku. Šita kompanija susitvėrė Sausio 5-to, 1920. Savo namų nupirkime, naujausios ir geriausios mados mašinerijas indėjome su kuriomis išdirbame geriausias Smukas ir Gramafonus, su naujausiais išradimais ir pagerinimais ir už pigesne prekė. Musų instrumentai groma garstai ir aiškai. Agentai pamatę mus išdirbimo instrumentus prašo kad žems parduotumem, šimtais, net ir tukstais Gramafonu, bet mes negalime daryt tokius didelius kontraktus kadangi mūsų da mažas kapitalas tai negalima išdirbti tiek daug. Svetimataučiai šiuos kad parduotumem jiems šėrus, sako tai geriausia kompanija ir dužiausias kontraktus, bet mes matydami gera pelna nepardudame jiems šėrus. Mes jei butume pardave svetimataučiams šėrus tai galejome jau parduoti dešimtis kartų daugiau kaip mes pačiu kapitalas. Kadangi mus tauta jau agitja ir yra suvarginta tai mus yra priederme laikyti visiems kartu, ir todėl kreipiamės prie savųjų suteikdami prima progą nusipirkti šėrus. Šėras kainuoja \$100.00

Ja kas noretumet nusipirkt Gramafonu ar Smuku kreipkitės pas mums, nes jus pigiau nusipirkite kaip kitur nuo 25% iki 40% nuosimėio. Taipogi reikalaujame geru TEPLIORIU (arba EXPERIENCE PAINTERS.)

Homestead Phonograph & Violin Mfg. Co.

Užsiprenumeruok "Vyti"

Dr. J. J. Bielskis, grįždamas iš Lietuvos, parve virš 300 įdomiausių Lietuvos iliustracijų. Su "Vyčių" 9-ju No. išleistu už gegužės 15 d., pradėjome čiasias iliustracijas laikraščio skiltysna. Dabar Lietu iliustracijomis puošime kiekvieną "Vyties" numer.

Vargu kas kita yra taip iškalbinga, kaip iliustrac. Nė gabiausia parašytas straipsnis, nė turiningia kalba neatvaizduoja dalyko taip, kaip iliustracija.

Kai kurios iliustracijos vaizduoja Lietuvos Val žmones, kariuomenę, kitos vaizduoja turiningą Lie gamtą.

Mėgi Lietuvą, nori pasigrožėti jąja — už "Vyčių." Prenumeratos kaina: Metams \$2.50.

"VYČIO" Administracija 3261 S. Halsted St. Chicago

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS SVENTES.

IS TOWN OF LAKE.

Antradienis, Spalis 26 d., šv. Evaristas.
Trečiadienis, Spalis 27 d., šv. Florencijus.

Mūsų kolonijoj gyvuoja labai daug draugijų kaip pašelpinių, taip ir idejinių. Pašelpinės draugijos rūpinasi, kad ligoje narys nematytų vargo, taip-gi prisideda ir prie tautos reikalų.

Idėjinės-gi draugijos taip užsiėmusios tautos reikalais ir jei reikėtų jų visą veikimą išdėstyti, tai tam tikslui reiktų pašvesti net keletą dienų. Bet apie visas jas daugiau ar mažiau yra rašoma mūsų mylimame dienraštyje "Drauge".

Tarpe visų tų draugijų gyvuoja viena draugijėlė, apie kurią nekuomet nieko nepastėbime, tai yra mūsų mokyklos vaikelių Angelo Sargo draugija.

Mūsų parapijinės mokyklos galva yra gerb. klebonas kun. A. Skryпка. Jis rūpinasi mokykla taip, kaip geras tėvas savo vaikais.

Literatiškas mokyklos patarėjas yra gerb. kun. N. Pakalnis. Jis nenuilstančiai veikia duodamas patarimus visose idėjinėse draugijose, bet ypatingą prisirišimą turi prie mokyklos vaikų.

Mokyklą veda gerb. Sesaris Nazaretės. Mokintojauja 12 Sesarų. Mokyklą lanko 900 vaikų. Kaip visos kitos Chicago parapijinės mokyklos, taip ir mūsų turi lygias "Public school" teises.

Kas ima atsakomybę už lygias teises? Kam priklauso garbė, jeigu mokykla turi lygias teises su viešomis mokykloms?

Atsakymas: Sesarims mokytojoms. Jų mokymas visiems yra žinomas. Baigęs parapijinę mokyklą bernaitis ar mergaitė gali pastoti į bilę augstesnę mokyklą (High school).

Baigusieji mūsų mokyklą mokiniai visi organizuojasi į Alumną draugiją, kurią sudaro vien tik baigusieji 8-tą skyrių. Apie Alumną tankiai buvo žinių "Drauge", todėl apšaukdamas juos grįšiu prie mažesnių.

Tai-gi visi mūsų parapijinę mokyklą lankantieji vaikai, nuo 1-mo iki 8-to skyrio, yra suorganizuoti į Angelo Sargo draugiją.

Kadangi šeštadienyje, Spalio 2 d., išpuolė šventė Angelų Sargų ir buvo iškelta į sekmadienį, kaip ir visos šventės, tat sekmadienyje, Spalio 3 d. mūsų bažnyčioje ta šventė buvo iškilmingai apvaikščiota.

9 val. rytu buvo iškilmingos šv. Mišios vaikelių intencijai. Vaikų priejo pilna bažnyčia ir visiėjo prie šventos Komunijos, kaip nariai Angelo Sargo draugijos. Mišias šv. laikė gerb. kun. N. Pakalnis, o po Mišių pasakė jiems pritaikintą, įspūdingą pamokslą.

O, kokia garbė tėvams leisti vaikelius į katalikišką mokyklą ir koks džiaugsmas matyti savo mažulėlius taip gražiai einant prie šv. Komunijos. Net iš šalies žiurint sujudina širdį.

Bet toli nevisi Lietuviai tėvai supranta tą garbę, nevisi atjaunčia-tą džiaugsmą. Daugelis pasako: "Tai, vistiek. Viešoje mokykloje taip-gi gerai mokina, ten nereikia mokėti".

Tiesa, parapijinė mokykla reikalauja keli dešimtukai į mėnesį mokėti, bet nejaugi tėvė, ypatingai motina, labiau brangini keli centus, negu savo vaikų daug brangesnes už

tuos centus sielas. Gaišku, kad vaikas, lankantis viešą mokyklą užaugs be tikėjimo, o be tikėjimo į ką jis bus panašus? Tikintis žmogus visados jaučia augėčiausiąją Ešybę ir vengia visų blogų darbų. Bet ne iš savęs jis tą tikėjimą ir tą jausmą gavo, o buvo asmuo, kuris įkvėpė Dievo meilę, išmokino tikėjimo tiesų. Jeigu ne Sesuo Vienuolė tą padarė, tai mūsų motina, kuri visados sakydavo: "vaikeli, kur busi ten, nepamiršk, kad esi rankoje Visagalio Dievo". Taip pat ir vaikas lankydamas viešąją mokyklą neišmoks tikėjimo tiesų, nes ten tų tiesų niekas nemokina.

Baigdamas rašyti ir aš galvoju dviem dalykų: viena, kad neturiu tiek gabumų tą viską tinkamai aprašyti, kita, kad neturėjau progos būti auklėjama Vienuolių mokytoja. Tyla.

IS TOWN OF LAKE.

Alijošiaus svetainėje Spalio 10 d., 1920, Saldžiausios Širdies V. Jezaus draugija garbino, kad bus įvairus teatras, deklamacijų, prakalbų, solo ir kitų įvairių dalykų. Buvo pažymėta, kad programą išpildys šv. Kryžiaus parapijos alumnai.

Perskaitęs paskelbimą, nuėjau į svetainę. Vakaras buvo visai kitoniškas, nes to įvairaus teatro nebuvo. Paklausiau vakaro rengėjų, kur dingęs įvairus teatras. Štai ką atsakė: "Šv. Kryžiaus parapijos alumnai apsiėmė sulošti ir nežinia dėlko nesulošė." Už šitą alumnus reikia labai nupeikti, nes jei jie nenorėjo sulošti, tai nereikėjo apsilimti, o suvilti publiką yra labai geras dalykas ir aš buvau labai nepatenkintas.

Programos vedėja buvo plė Norvilaitė. Programą prasi-dėjo dainomis, bet tos dainos buvo angliškos. Jos nelabai patiko. Nesmagu, kad Lietuvaitės lietuviškuose vakarose dainuoja angliškai. Kunigas Pakalnis nukalbėjo labai gražiai ir išaiškino, kaip pašelpinės draugijos susitvėrė ir dėlko. Draugija ir publika liko labai patenkintos ta kalba.

Vakarelio komitetas dirbo iš širdies ir yra vertas garbės. Kaip gavo žinią, kad įvairaus teatro nebus, tai į vietą teatro pakvietė dainininką Antaną Kvedarą, kuris labai gražiai padainavo tris lietuviškas dainas. Publikai patiko. Ponas Kvedaras atkartojė vieną dainą. Draugija taip-gi ištarė širdingą ačiū p. Kvedarui už gražų padainavimą. Jam pajaan akomponavo p. Žilius. Aš patarčiau šv. Kryžiaus parapijos alumnams imti pavyzdį iš p. Kvedaro. Be abejo, nes jis gali dainuoti iš įvairių Italijos operų, bet lietuviškuose vakareliuose dainuoja lietuviškai.

Publikos prisirinko nemaža ir užsilaike labai gražiai. Visi buvo patenkinti, nors kelios Lietuvaitės lankančios augštesnį mokyklą (high school) nemokėjo apseiti žmonėse. Jos turėtų duoti pavyzdį kitiems apseiti žmonėse, o čia nei pačios nemokėjo tvarkos pildyti. Gaila, kad mūsų Lietuvaitės studentės kartais stovi žemiau už paprastą publiką.

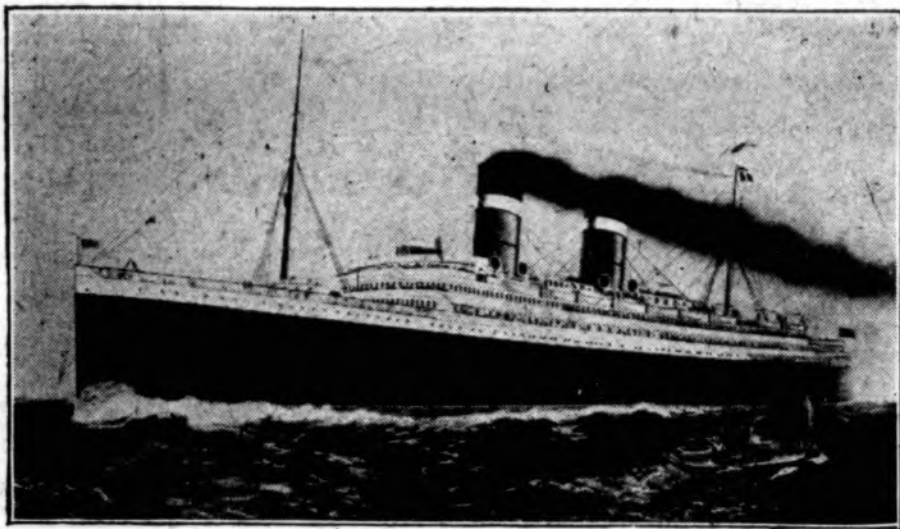
Lietuviai.

IS BRIDGEPORTO.

Šiuo pranešame visiems Bridgeporto Lietuviams, norintiems pramokti Lietuviu

Į 30 DIENŲ PINIGAI LIETUVOJE IŠMOKAMI "CASH"

Šiomis dienomis atidarėme savo skyrių Lietuvoje, kuris, tarpininkaujant Lietuvos ir Vokietijos bankams, pristato pinigus į visas dalis Lietuvoje, Vokietijoje, Checho-Slovakijoje, ir t. t. Pinigai yra išmokami teisingai ir be jokių atitraukimų, butent tiek kiek kvita parodo. Pinigus siunčiame čekiais arba draftais (pagal apylinkės kur galima draftus išmainyti). DASTATYMAS PINIGŲ LIETUVON YRA PILNAI GVARANTUOJAMAS.

Apart siuntimo pinigų, parduodame laivakortes ant visų linijų, kaip į Lietuvą, taip pat ir iš Lietuvos. Kas nori atsigaubinti savo gimines ar pažįstamus, del platesnių informacijų kreipkitės tuojau pas mus. Parupiname pasportus ir visas kitas reikalingas poperas del iškeliaujančių į Europą.

Padarome visokius dokumentus, aktus, davernastis, nes esame pilnai patyrę tame reikale. Esame registruoti Lietuvos Aštovybės Washingtono, todėl ir turime pilną teisę visus dokumentus užtvirtinti.

Visus reikalus atliekame greitai ir sąžiniškai, nes dirbdami po didžiausias bankas Chicagoje pilnai patyrėme ypatingai užrubežiniams Commereijiniams reikalais.

Tarpininkaujame norintiems pasidėti pinigų Lietuvos Bankose, ant nuosimčių, arba ir kur kitur užrubežyje. Turime Suvienytų Valstijų pašto skyrių, per kurį galima siųsti apdraustus laiškus ir pakelius — "Domestic Parcel Post ir Money Orderius."

Taipgi parduodame lotus, namus, farmas, padarome paskolas, ir apdraudžiame nuo ugnies. Visais reikalais kreipkitės pas

PAUL P. BALTUTIS AND CO.

901 W. 33rd St., Skersai nuo Šv. Jurgio Bažnyčios TELEFONAS YARDS 4669

PASTABA: — Mes nesigarsinome tol, kol neatidarėme savo ofisą Lietuvoje. Dabar galime dastatymą pinigų pilnai gvarantuoti.

PUIKUS TEATRAS IR BALIUS

LIETUVIŲ DAILĖS RATELIO

Statoma Scenoje Penkiuose Aktuose Drama — Tragedija

"VEIDMAINYSTE IR MEILE"

Nedelioj, Spalio-October 31, 1920 m.

SCHOOL HALL SVETAINEJE 48-th ir Honore Streets

Pradžia 5:00 Valandą po Pietų

GERBIAMIEJI IR GERBIAMOSIOS!

Visi yra kviečiami į šį iškilmingą Balių ir Teatrą, iš aplinkės Lietuviai ir Lietuvaitės, vaikinai ir merginos, seni ir jauni, be skirtumo atsilankyti, o pilnai busite užganėdinti, nes tas teatras bus vienas iš puikiausių teatrų.

Nepamirškite, kad tas veikalas yra pirmą kartą lošiamas Chicagoje. Tai-gi esate visi kviečiami koskaitlingiausiai atsilankyti į vieną tą gražiausį vakarą. Kviečia visus L. D. R.

rašomosios kalbos, kad šv. Jurgio parapijos mokyklos kambaryj ant trečių lubų atsidarė vakariniai kursai. Pamokos bus pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį vakarais nuo 7:30 iki 9:30. Mokslas mažai tekinuos, nes mokytojai gaunami veltui. Reikės tik mokėti už šviesą. Komisija.

IS TOWN OF LAKE.

Svarbus pranešimas.

Šiuo kviečiu bendran susirinkimam, visų lietuviškų draugijų, klubų, nežiurint partijų ir įsitikinimų, valdybas, atstovus bei veikėjus pirmadienį, Spalio 25 d., šv. Kryžiaus bažnytinėn svetainėn, 8 val.

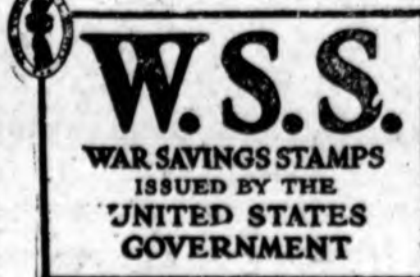
Šis susirinkimas turi būti vienas iš svarbiausių, kad geriau pasitarti apie rengiamąjį Spalio 31 d. mižinišką Chicagoje Lietuviu demonstraciją

prieš imperijalistus Lenkus. Pildančiojo Komiteto raštininkė M. Mikšaitė.

IS TOWN OF LAKE.

Susirinkimas Lietuviu ex-kareivių 1-os kuopos įvyks pirmadienį, Spalio 25 d., p. J. Ežerskio svet., 4600 So. Paulina St. Visi nariai turite butinai atsilankyti, nes turime svarbių reikalų, kurias reikės aptarti. Valdyba.

Dr-ja Lietuvos Gojaus extra susirinkimas įvyks pirmadienį, Spalio 25 d., 7:30 val. vak., D. Shemačio svet., kampaš 18-tos gatvės ir Union ave. F. Azusenis, rašt.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ ČEVERYKŲ KRAUTUVE SOUTHSIDEJ

Vyru rudi ir juodi čeverykai vėliausios mados \$8.50 vertes už \$6.00. Turime pilna eile moterų čeverykų nuo \$5.85 iki \$14.00.

VICTOR SHOE STORE

4719 S. Ashland Av. Chicago

CUNARD LINIJA

HAMBURGA IR LIEPOJŲ Per Anglija

Mauretania ..... Spalio 28
Acquitania ..... Lapkr. 2
Trečia Klasa kainuoja
Hamburga \$125.00
Liepoju \$145.00
Priededama \$5.00 Karės Taxu.

Atsišaukite į arčiausia Cunard Agentą.

